

نقشه پوتین برای پایان دادن به جنگ اوکراین

پس از عقب‌نشینی‌های روسیه در پاییز، نگرانی نخبگان روسیه در مورد برنامه پوتین با آغاز سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است. به گفته تاتیانا استانووا، یکی از اعضای ارشد بنیاد کارنگی برای صلح جهانی، نخبگان دودسته شده‌اند؛ آن‌هایی که می‌خواهند پوتین جنگ را متوقف کند و کسانی که معتقدند پوتین باید وضعیت را تشدید کند.

به گزارش سایت خبری پرسون، با نزدیک‌شدن پوتین به سال نو و بیست و سومین سالگرد آغاز ریاست‌جمهوری‌اش در سال ۱۹۹۹، وی بیش از گذشته منزوی به نظر می‌رسد.

هزینه های جنگ اوکراین برای پوتین

بیش از ۳۰۰ روز جنگ علیه اوکراین، دهه‌ها روابط اقتصادی روسیه با غرب را نابود کرد؛ اکنون به نظر می‌رسد در حالی که کرملین تلاش می‌کند این روابط را با همکاری نزدیک‌تر با هند و چین جبران کند، با طولانی‌شدن جنگ ناکام خواهد ماند.

بنا بر نوشته‌های واشنگتن‌پست، پوتین که کار خود را به عنوان یک مأمور کی‌جی‌بی شوروی آغاز کرد، هرگز به کسی کاملاً اعتماد نداشته و تنها به حرف خود و حلقه نزدیکانش گوش می‌دهد. طبق مصاحبه‌های چهره‌های تجاری، مقامات و تحلیلگران روسیه، اکنون شکاف جدیدی بین پوتین و بسیاری از نخبگان روسیه ایجاد شده است.

یاران موافق کم‌شمار و اقتدار متزلزل منطقه‌ای

یکی از مقامات دولتی روسیه که روابط نزدیکی با محافل دیپلماتیک دارد و خواست نامش فاش شود، گفت: پوتین از دست دادن دوستان خود را می‌بیند. او تنها می‌تواند با لوکاشنکو دیدار داشته باشد. سایرین تنها در صورت نیاز به دیدنش پوتین می‌روند.

اگرچه این هفته، پوتین رهبران جمهوری‌های سابق شوروی را برای یک نشست غیررسمی در سن‌پترزبورگ گردهم آورد، اما اقتدار کرملین در سراسر منطقه در متزلزل شده است. صبح جمعه در مسکو، پوتین در یک کنفرانس ویدئویی با شی جین‌پینگ صحبت کرد. اگرچه شی گفت که آماده است همکاری راهبردی دو کشور را بهبود بخشد، اما به وضعیت پیچیده و بحث‌برانگیز بین‌المللی اذعان کرد. وی در ماه در سپتامبر، در مورد جنگ اوکراین ابراز نگرانی کرد.

بنا به گزارش اکوایران، نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند نیز در مقاله‌ای برای روزنامه بانفوذا کومرسانت روسیه خواستار پایان‌دادن به «عصر جنگ» شد. یک مقام دولتی گفت: ما این را می‌خوانیم و می‌فهمیم، و فکر می‌کنم پوتین هم می‌خواند و می‌فهمد. حتی پاپ که در آغاز جنگ مراعات کرملین را می‌کرد، در این ماه، جنگ اوکراین را با نسل‌کشی یهودیان توسط نازی‌ها مقایسه کرد.

پس از عقب‌نشینی‌های روسیه در پاییز، نگرانی نخبگان روسیه در مورد برنامه پوتین با آغاز سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است. به گفته تاتیانا استانووا، یکی از اعضای ارشد بنیاد کارنگی برای صلح جهانی، نخبگان دودسته شده‌اند؛ آن‌هایی که می‌خواهند پوتین جنگ را متوقف کند و کسانی که معتقدند پوتین باید وضعیت را تشدید کند.

علی‌رغم طوفان رسانه‌ای ۱۰ روز گذشته، برگزاری جلسات پوتین با مقامات ارشد نظامی و تسلیحاتی که با دقت طراحی و از تلویزیون پخش شد، و همچنین جلسه پرسش‌وپاسخ با گروه دست‌چینی از خبرنگاران وفادار، نخبگان روسی در مصاحبه با واشنگتن‌پست گفتند که آنها نمی‌توانند اتفاقات سال آینده را پیش‌بینی کرده و افزودند که حتی خود پوتین هم نمی‌داند چه خواهد شد.

یکی از میلیاردرهای روسی که با مقامات عالی‌رتبه در ارتباط است، گفت: اطرافیان پوتین بسیار ناامید هستند. مشخص است که نمی‌داند چه کند. یک مقام دولتی روسیه هم گفت به نظر می‌رسد تنها نقشه پوتین، تلاش بی‌وقفه برای کشاندن غرب به آغاز مذاکرات صلح از طریق حملات هوایی به زیرساخت‌های حیاتی اوکراین و سایر تهدیدها باشد. مثلاً چند روز بعد از اعلام آمادگی برای گفتگو، روسیه حملات موشکی وسیعی علیه زیرساخت‌های اوکراین انجام داد. این مقام روس گفت: اما پوتین مایل است که فقط بر اساس شرایط خود گفتگو کند.

این میلیارد، مقام دولتی و چندین تحلیلگر به تعویق سخنرانی سالانه پوتین خطاب به کشور اشاره کردند. معمولاً رئیس‌جمهور در این رویداد به طور کلی برنامه‌های سال آینده را ارائه می‌دهد؛ لغو ماراتن کنفرانس خبری سالانه به منظور حفاظت از پوتین در مقابل سؤال‌های مستقیم خبرنگاران در رابطه با نقشه راه کشور و نشانه‌ای از انزوای او است.

کنفرانس درس‌برانگی

با توجه به اینکه صدها روزنامه‌نگار معمولاً از مناطق دوردست روسیه به این رویداد آمده و این مناطق به خاطر بسیج اجاری مردم وضعیت خوبی ندارند، این کنفرانس می‌توانست برای دولت هزینه‌آفرین باشد. در سخنرانی سال باید یک نقشه راه مطرح شود؛ اما چنین چیزی وجود ندارد. به نظر آن‌ها نمی‌دانند چه بگویند. پوتین هنوز در انزوا است. او دوست ندارد با مردم صحبت کند. دایره نزدیکانش کوچک بوده و هر روز در حال کوچک‌تر شدن است.

پوتین در جلسه پرسش و پاسخ با تعداد انگشت‌شماری از روزنامه‌نگاران شایعات مربوط به سخنرانی پارلمانی خود واکنش نشان داد. رئیس‌جمهوری روسیه گفت که در جلسات عمومی اخیر به موضوعات کلیدی پرداخته است و برای وی و دولت سخت خواهد بود که بدون تکرار مکررات، بتوانند موضوعات بحث شده را در قالب یک سخنرانی جدید تنظیم کنند.

اما در آن سخنرانی جزئیات کمی ارائه شد. پوتین تنها به سخت بودن شرایط چهار منطقه الحاقی اوکراین به روسیه اشاره کرد و گفت که دولت‌ش می‌خواهد هرچه سریع‌تر جنگ را تمام کند. پوتین بار دیگر تقصیر طولانی‌شدن جنگ را به گردن ایالات متحده و ناتو انداخت. در عین حال تقریباً اعتراف کرد که کنترل اوضاع از دستش دررفته است. این مقام ایالتی گفت: چطور می‌تواند به ما بگوید همه چیز برنامه ریزی شده است، در حالی که ما در دهمین ماه جنگ هستیم و به ما گفته شد که فقط چند روز طول می‌کشد.

ناتوان در برابر چالش‌ها

به گفته استانوا یا گفت: «به نظر نخبگان، پوتین شخصیتی است که از پاسخ به سؤالات ناتوان است. نخبگان نمی‌دانند چه چیزی را باور کنند و از فکر کردن به آینده می‌ترسند. آن‌ها به یک نفر وابسته هستند تا حد زیادی این احساس وجود دارد دیگر راهی نمانده و نمی‌توان چیزی را درست کرد».

الکساندرا پروکوپنکو، مشاور سابق بانک مرکزی روسیه که در هفته‌های پس از آغاز تهاجم استعفا داد و روسیه را ترک کرد، در مصاحبه‌ای گفت که همکاران سابق او نمی‌خواهند جنگ را از منظر برندگان و بازنده‌ها ببینند. اما آنها می‌دانند که در حال حاضر پایان خوبی در انتظار روسیه نیست. این مقام دولتی سابق گفت: «این احساس وجود دارد که ما نمی‌توانیم به اهداف سیاسی طرح‌شده دست یابیم. این برای همه روشن است».

هیچ‌کس نمی‌داند قبل از اینکه رهبران روسیه بفهمند موجودیت کشور در خطر است، روسیه چقدر دیگر می‌تواند تحمل کند. با نشان دادن هرچه بیشتر شکاف فزاینده بین رئیس‌جمهور و نخبگان تجاری، پوتین نشست سالانه خود در شب سال نو با میلیاردرهای کشور را به خاطر شیوع بیماری لغو کرد.

دو اردوگاه در درون نخبگان پدیدار شده است؛ عمل‌گرایان که فکر می‌کنند روسیه نمی‌تواند بار جنگ را تحمل کرده و باید تماشش کند. آن‌هایی که می‌خواهند جنگ تشدید شود.

با نزدیک شدن به انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ روسیه، انشعاب فزاینده پوتین و نخبگان، او را خطر جدیدی روبرو می‌کند. البته نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که مردم پروپاگانداهای کرملین را باور کرده و هنوز از پوتین حمایت می‌کنند.

یکی از شخصیت‌های قدیمی دیپلماتیک روسیه که از ترس نخواست نامش فاش شود، گفت: ما نمی‌دانیم در آینده چه اتفاقی خواهد افتاد. ممکن است شاهد موج دیگری از بسیج اجباری باشیم. وضعیت اقتصادی سال آینده نیز بدتر خواهد شد.

سرگئی مارکوف، مشاور جنگ‌طلب سابق کرملین که هنوز با تیم پوتین ارتباط دارد گفت: دو راه در پیش رو داریم؛ یا ارتش به جنگ ادامه می‌دهد در حالی که مردم یک زندگی عادی خواهند داشت، مثل چیزی که امسال دیدیم. یا مانند وضعیت جنگ جهانی زندگی کنیم؛ زمانی که همه چیز در خدمت جنگ و پیروزی بود و اقتصاد و کشور به منظور بسیج شدند. ولی پوتین برای این مسئله پاسخی ندارد. همچنین کاستی‌های اجتناب‌ناپذیر ارتش نیز باید بررسی شود؛ از جمله ناتوانی آشکار آن در آموزش و تجهیز صحیح ۳۰۰ هزار نفری که در جریان بسیج پاییزی فراخوانده شده‌اند.

تردیدهای دو شریک

مارکوف که موافق تشدید تنش‌ها است، علت تردیدهای هند و چین را طولانی‌شدن جنگ می‌داند. او گفت: هند و چین در خفا به روسیه می‌گویند سریع‌تر برنده شو، اما اگر نتوانی ببری، ما نمی‌توانیم روابط خوبی با شما داشته باشیم. یا برنده شوید یا باخت خود را بپذیرید. بیش از همه چیز ما می‌خواهیم که جنگ هر چه سریع‌تر تمام شود.

برخی دیگر گفتند که دلیل ضعف روابط روسیه با هند و چین به این دلیل است که آنها آشکارا نگران افزایش تنش‌ها هستند. عضو قدیمی محافل دیپلماتیک روسیه گفت: ما می‌شنویم که نگرانی‌هایی در مورد افزایش تنش به سطح هسته‌ای وجود دارد. در داخل روسیه، هر از چند گاهی، نخبگان لیبرال، نگرانی فزاینده خود را ابراز می‌کنند.

میخائیل زادورنوف، رئیس یکی از بزرگ‌ترین بانک‌های روسیه که از سال ۱۹۹۷ تا ۱۹۹۹ وزیر دارایی روسیه نیز بود، خاطرنشان کرد که روسیه بازارهایی از زمان شوروی در غرب ساخته بود، از دست داد. او گفت: به مدت ۵۰ سال، یک بازار و روابط تجاری مشترک شکل گرفت که اکنون تمام آن‌ها تا سال‌ها آینده از دست خواهد رفت.

این میلیاردر روسی گفت، در کل، نخبگان اقتصادی روسیه می‌دانند که پایان خوبی نخواهد داشت. پروکوپنکو، مقام سابق بانک مرکزی گفت که نخبگان، از جمله بسیاری از افراد تحت تحریم، اوضاع را نظاره کرده و شاهد فروپاشی هرآنچه که ساخته بودند هستند.